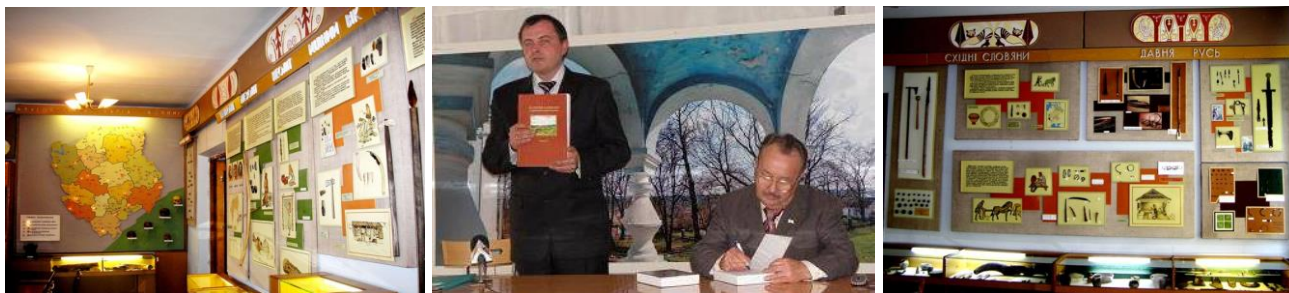

АРХЕОЛОГІЯ ВОЛИНИ

Керівник – Кучинко Михайло Михайлович, доктор історичних наук, професор кафедри археології, давньої та середньовічної історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, лауреат обласної мистецької премії імені Олександра Цинкаловського (2009), відмінник освіти України; нагороджений Грамотами Міністерства освіти і науки України, обласного управління освіти і науки, медаллю «Заслужений професор ВДУ», золотим значком Лесі Українки. Член ради Українського національного комітету Міжнародної унії слов'янської археології. Член спеціалізованої вченої ради по захисту дисертацій Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки та Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України.

Електронна адреса: kuchinko.mihailo@eenu.edu.ua, [\[ukr.net\]\(http://ukr.net\)](mailto:kuchinko1939@</p></div><div data-bbox=)

Напрями наукових досліджень: археологія Волині, Холмщини й Підляшшя, проблеми русько-польського порубіжжя IX–XIII ст. та етнокультурних процесів на території Західного Побужжя в добу середньовіччя.

Основні наукові роботи: опубліковано близько 300 наукових праць, у тому числі 17 монографій та навчальні посібники, зокрема:

1. Історично-культурний розвиток Західного Побужжя в IX–XIV століттях. – Луцьк : Надстир'я, 1993. – 159 с.

2. Нариси стародавньої і середньовічної історії Волині. – Луцьк : Надстир'я, 1994. – 208 с.

3. Археологічні пам'ятки Волині : навч. посіб. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1995. – 168 с. (у співавт.).

4. Давньоруське городище Вал в Надстир'ї : монографія. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1996. – 208 с.

5. Волинська земля X – середини XIV ст.: археологія та історія : навч. посіб. / відп. ред. Я. Ісаєвич. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2002. – 304 с.

6. Розвиток керамічного виробництва на Волині: археологічний, етнографічний, мистецький

аспекти. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2003. – 247 с. (у співавт.).

7. Історія міста Володимира-Волинського від найдавніших часів до середини XX ст.: у світлі соціотопографії. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2004. – 260 с. (у співавт.).

8. Археологія Волині. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2005. – 202 с.

9. Володимир середньовічний : іст.-археол. нариси. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2006. – 144 с.

10. Давні та середньовічні скарби Волині. – Луцьк : Волин. кн., 2007. – 172 с. (у співавт.).

11. Культура Волині та Волинського Полісся княжої доби : навч. посіб. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2008. – 328 с. (у співавт.).

12. Історія населення Західної Волині, Холмщини і Підляшшя. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2009. – 500 с.

13. Пам'ятки археології Луцького району Волинської області. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2010. – 280 с. (у співавт.).

14. Західне Полісся в первіснообщинний та ранньослов'янський час (від палеоліту до кінця I тис. н. е.) // Західне Полісся: історія та культура :

монографія. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2012. – С. 15–65.

15. Полісся за княжої доби (X – середина XIV ст.) // Західне Полісся: історія та культура : монографія. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2012. – С. 57–100.

16. Історія культури Волині давнього та середньовічного часу : навч. посіб. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2013. – 225 с. (у співавт.).

17. Біблійно-церковна археологія : навч. посіб. – Луцьк : Надстир'я, 2014. – 268 с.

Наукове керівництво захищеними дисертаційними роботами:

Панишко С. Д. Формування території Волинської землі у XII – на початку XIV ст. (1997).

Жук О. М. Історична топографія Луцька X–XVIII ст. (2000).

Петрович В. В. Історична топографія Володимира X–XVIII ст. (2003).

АНОТАЦІЯ

Проводяться археологічні дослідження пам'яток на Волині, здійснюється пошук нових об'єктів культурної спадщини в регіоні. Наукова школа пов'язана з розробкою питань: а) історичних реконструкцій на основі аналізу археологічного матеріалу; б) історія археологічних досліджень на Волині, Холмщині й Підляшші; в) історична топографія міст Волині, зокрема Кременця в XII–XVIII ст.; г) політична історія Західної Волині, Холмщини та Підляшшя в X–XIV ст. Тематика школи вимагає пріоритетних напрямів археологічної науки в Україні.

ОСНОВНИЙ ДОРОБОК

Докторська дисертація «Волинська земля в X – першій половині XIV ст.», у якій розглянуто та науково проаналізовано понад 800 археологічних пам'яток: міст, городищ, селищ, могильників і скарбів. Науковою школою підготовлено три кандидатські дисертації С. Д. Панишка, В. В. Петрович, О. М. Жук; затверджено тему дисертації аспіранта Т. В. Ячечко. Досліджено історичну топографію X–XVIII ст. міст Луцька та Володимира.

Досліджено сотні археологічних пам'яток різних періодів на території історичної Волині. Установлено їх датування й визначено етнокультурну приналежність. Створено повний реєстр відомих і нововідкритих пам'яток у населених пунктах Луцького району. На основі численних джерел досліджено розвиток поселенських комплексів Західної Волині, Холмщини й Підляшшя; етнічний склад населення та племенні й територіальні рубежі між східними слов'янами та їхніми

сусідами в ранньому середньовіччі; військово-політичну історію краю в X–XIV ст.

Представники школи опублікували більше 150 наукових праць у фахових виданнях та матеріалах конференцій різних рівнів. Результати й здобутки школи втілені в навчальний процес і використовуються викладачами та студентами в науково-дослідній роботі.

ПРЕДСТАВНИКИ

Панишко Сергій Дмитрович – кандидат історичних наук, доцент кафедри археології, давньої та середньовічної історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Науковими керівниками були академік П. П. Толочко та професор М. М. Кучинко. *Електронна адреса:* panihko.sergiy@eenu.edu.ua

Напрями наукових досліджень: давньоруська історія та археологія Волині.

Основні наукові роботи: опубліковано 40 наукових праць, зокрема:

1. К вопросу о влиянии естественных факторов на фортификационное строительство в западных регионах СНГ в I тыс. до н. э. – I тыс. н. э. // *Slavia antiqua*. – 1995. – Т. XXXVI. – С. 135–157.

2. Угровське князівство Данила Романовича // Король Данило Романович і його місце в українській історії : матеріали Міжнар. наук. конф. – Львів : [б. в.], 2003. – С. 58–65.

3. До питання про поїздку Володимира Васильковича в орду у 1286 р. // *Волинська книга: історія, дослідження, колекціонування* : наук. зб. – Острог : [б. в.], 2005. – Вип. 1. – С. 109–113.

Петрович Валентина Василівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства та музейної справи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: petrovich.valentina@eenu.edu.ua

Напрями наукових досліджень: вивчення давньої та середньовічної історії Волині за архівними документами

Основні наукові роботи: опубліковано 45 наукових праць, зокрема:

1. Історія міста Володимира-Волинського від найдавніших часів до середини XX ст. (в світлі соціотопографії) : монографія. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2004. – 260 с.

2. Інформативна можливість люстрацій щодо динаміки соціально-економічного розвитку міста Володимира середини XIV–XVIII ст. // *Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Іст. науки*. – Ювілейний вип. – 2007. – № 1. – С. 233–237.

3. Актові книги XVI–XVIII ст. як джерело до вивчення спеціальних історичних дисциплін // *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер. : Іст. науки.* – 2008. – № 1. – С. 15–20.

Жук Оксана Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри інженерної педагогіки, психології та українознавства Луцького національного технічного університету.

Електронна адреса: kuchinko1939@ukr.net

Напрями наукових досліджень: історична топографія та історія Луцька впродовж X–XX ст., а також особливості політичного, соціально-економічного й культурного розвитку міста.

Основні наукові роботи: опубліковано 40 наукових праць, зокрема:

1. Культурні споруди середньовічного Луцька // *Етнічність в історії та культурі:* матеріали і дослідження : матеріали III Міжнар. етнолог. конф. студ. та молодих науковців. – Одеса : [б. в.], 1998. – С. 59–61.

2. Історична топографія Луцька X–XIV ст. за літописними даними // *Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. ф-ту.* – Луцьк : [б. в.], 1999. – Вип. 4. – С. 165–169.

3. Місця поселень національних меншин у середньовічному Луцьку // *Наук. вісн. ВДУ ім. Лесі Українки. Сер. : Іст. науки.* – Вип. 5. – 1999. – С. 63–65.

Яцечко-Блаженко Тетяна Володимирівна – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри документознавства і музейної справи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Напрями наукових досліджень: історична топографія міста Кременця X–XIX ст., історія та діяльність Музею археології ВНУ імені Лесі Українки.

Електронна адреса: yatsechko-blajenko.tetyana@eenu.edu.ua

Основні наукові роботи: опубліковано близько 15 наукових праць, зокрема:

1. Історія Кременецького замку // *Бродівщина – край на межі Галичини й Волині : матеріали III Краєзн. конф. (Броди, 3 квіт. 2009 р.).* – Броди : [б. в.], 2009. – С. 99–102.

2. Топографія середньовічного Кременця // *Матеріали Волин. іст.-краєзн. конф. (Житомир, 21–22 лист. 2008 р.).* – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – С. 15–18.

3. Музей археології Волинського державного університету імені Лесі Українки: історія, сучасність // *Наук. зап. – Рівне : Перспектива, 2007.* – Вип. V. – С. 134–137.

Савицький Володимир Миколайович – аспірант кафедри археології, давньої та середньовічної історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Електронна адреса: kuchinko1939@ukr.net

Напрями наукових досліджень: вивчення духовної культури населення Волині X–XIV ст. у світлі археологічних джерел.

Основні наукові роботи: опубліковано 20 наукових праць, зокрема:

1. Культура Волині та Волинського Полісся княжої доби : навч. посіб. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2008. – 328 с. (у співавт.).

2. Символ культу місяця у віруваннях давніх слов'ян // *Минуле і сучасне Волині і Полісся. Олександр Цинкаловський і край : наук. зб.* – Луцьк : [б. в.], 2008. – С. 214–218 (у співавт.).

3. Про писемність на Волині у давньоруський період // *Любартівські читання : матеріали наук. конф. : наук.-інформ. зб.* – Вип. IV. – Луцьк : [б. в.], 2008. – С. 120–133 (у співавт.).

